

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011200452
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1011200452.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobkyne TAXI TREND BRATISLAVA, s.r.o., IČO: 44 732 309, so sídlom Odborárska 52, Bratislava, právne zastúpenej JUDr. Ivanom Jánošíkom, advokátom so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná ulica 63, Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. I/222/174-6015/2011/991759-r z 11. februára 2011, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/49/2011-35 zo 4. októbra 2012, jednoglasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/49/2011-35 zo 4. októbra 2012 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a zrušenia vyššie uvedeného rozhodnutia žalovaného, ktorým podľa § 48 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, účinného do 31. decembra 2011 (ďalej len „zákon o správe daní“) potvrdil prvostupňové rozhodnutie správcu dane, platobného výmeru Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „správca dane“) č. 3/10/001798-36/81/899456 z 29. novembra 2010. Uvedeným rozhodnutím správca dane na základe oznámenia žalobkyne o vzniku, zmene a zániku daňovej povinnosti za užívanie verejného priestranstva na obdobie od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010 podľa § 34a ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov s účinnosťou do 28. februára 2011 (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) a podľa § 6 ods. 1 písm. l/ bod 2 Všeobecne záväzného nariadenia Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007 o dani za užívanie verejného priestranstva v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 5/2010) vyrubil daň za užívanie

verejného priestranstva, účel užívania stanovište taxi služby, v sume 4.818,00 eur, za obdobie od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010, so sadzbou dane 0,40 eur/m², za 33 m² s miestom užívania na Štúrovej ulici v Bratislave. Toto prvostupňové rozhodnutie správcu dane žalobkyňa v žalobnom petite taktiež žiadala ako nezákonné zrušiť, a to z dôvodu, že vyššie uvedeným všeobecne záväzným nariadením (ďalej aj „VZN“) Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007, hlavné mesto ako správca dane zdanilo uvedený spôsob užívania verejného priestranstva nad rámec zákona, nakoľko, podľa žalobkyne, inštitút dočasného parkovania motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva právna úprava v čase vydania platobného výmeru nerozoznávala.

Krajský súd v Bratislave v medziach žaloby podanej žalobkyňou preskúmal napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré predchádzalo ich vydaniu a s poukazom na čl. 59 ods. 1 a 2, čl. 68 ods. 1, čl. 71 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, na ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 3 a ods. 6 zákona o správe daní, § 2 ods. 1 písm. c/, § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach účinného do 30. novembra 2007, § 30, § 31, § 34a a § 36 zákona o miestnych daniach a § 3 ods. 1 písm. l/ VZN Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007 a dospel k záveru, že rozhodnutia a postup správnych orgánov sú v súlade so zákonom. Hneď na úvod považoval za potrebné uviesť, že práve z vyššie uvedených ustanovení článkov Ústavy Slovenskej republiky (čl. 59 ods. 1 a 2, čl. 68 ods. 1 a čl. 71 ods. 2 ústavy) ako i z ustanovení zákona o miestnych daniach (§ 2 ods. 1 písm. c), § 30 ods. 1 až 3 a § 36 citovaného zákona) vyplýva pre obce výslovné ústavné a zákonné zmocnenie na realizáciu normotvornej právomoci obce v súvislosti so správou daní. Majúc za to, že argumentácia žalobkyne ohľadne vypustenia dočasného parkovania motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva z definície predmetu dane podľa § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach s účinnosťou od 30. novembra 2007 neobstojí argumentoval tým, že predmetom dane i pred uvedenou zmenou zákona bolo osobitné užívanie verejného priestranstva, ktoré ako predmet zdanenia zostalo naďalej v zákone o miestnych daniach, a to i so zákonným splnomocnením vyplývajúcim z ustanovenia § 36 citovaného zákona dávajúcim obci právomoc všeobecne záväzným nariadením ustanoviť okrem iného osobitné spôsoby užívania verejných priestranstiev za účelom definovania predmetu zdanenia, tak ako to bolo upravené i pred účinnosťou zákona č. 538/2007 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon o miestnych daniach.

Dôvodil, že je zrejme, že prípad dočasného parkovania motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva je potrebné vykladať ako dočasné parkovanie, prípadne zastavenie a státie motorového vozidla dopravným označením povoleným účastníkom cestnej premávky, avšak ktorý nie je vopred individuálne určený doplniac, že zo zákonnej úpravy vyplýva, že v týchto prípadoch obec z dôvodu zamedzenia dvojitému zdaneniu nemôže vyberať aj tzv. parkovné a súčasne aj daň za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva a preto ak obec prenájom tretej osobe verejné priestranstvo za účelom zriadenia a prevádzkovania parkoviska pre motorové vozidlá, nemôže od dočasne tam parkujúcich vodičov motorových vozidiel požadovať zaplatenie dane za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva, nakoľko zmluvný vzťah na plnenie za poskytnutie predmetnej služby vznikne medzi parkujúcim vodičom a prevádzkovateľom parkoviska, pričom vodič dočasne parkujúceho motorového vozidla nespĺňa znaky daňového subjektu za osobitné užívanie verejného priestranstva.

Argumentoval ďalej, že skutočnosť vyhradenia verejného priestranstva na jeho osobitné užívanie individuálne určenou osobou s určením účelu užívania v zmysle zákona o miestnych daniach a v zmysle osobitnej úpravy vyplývajúcej zo všeobecne záväzného nariadenia obce, možno považovať za moment začatia osobitného užívania verejného priestranstva podľa § 34 zákona o miestnych daniach a teda vznik daňovej povinnosti pokračujúc, že z demonštratívneho výpočtu spôsobov osobitného užívania verejného priestranstva uvedeného v § 3 ods. 3 zákona o miestnych daniach a zo zákonného splnomocnenia stanoviť všeobecne záväzným nariadením obce osobitné spôsoby užívania verejného priestranstva vyplývajúceho z § 36 citovaného zákona je zrejme, že zákonodarca sledoval spôsob ako zvýšiť inkaso do obecných rozpočtov zdanením užívania verejného priestranstva obce právnickými a fyzickými osobami, ktoré v súvislosti s realizáciou účelu svojej podnikateľskej a obdobnej činnosti užívaním verejného priestranstva obce dosahuje, resp. majú za cieľ dosahovať zisk.

Neakceptujúc námietku žalobkyne, že pre neho vyhradené stanovište taxi služby užívajú aj iné tretie osoby, ktoré na to nemajú oprávnenie poukázal na to, že je na žalobkyňu, aby sa zákonnými prostriedkami domáhala u príslušných orgánov hlavného mesta pokojného užívania pre neho vyhradeného verejného priestranstva. V tejto súvislosti uviedol, že je nepochybné, že žalobkyňa mala

oprávnenie na užívanie vyhradeného stanovišťa taxislužby počas celého roka 2010, v ktorúkoľvek hodinu, pričom z podstaty výkonu jej zárobkovej činnosti a charakteru ním poskytované služby zákazníkom vyplýva, že na stanovišti nemôže stáť nepretržite, avšak má právo byť k dispozícii zákazníkom na uvedenom mieste kedykoľvek, a to bez toho, aby bola povinná platiť aj tzv. parkovné.

Uviedol tiež, že napadnuté rozhodnutie nie je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky citovanou žalobkyňou. V tejto súvislosti dôvodil, že z merita veci je zrejmé, že sa nejedná o totožný, resp. obdobný prípad aplikovateľný na daný prípad a v spojení s právnym názorom ústavného súdu (rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 1/2000 z 25. mája 2000) a v kontexte s citovanými ustanoveniami ústavy a zákona o miestnych daniach a namietaným obsahom VZN č. 11/2007 možno len konštatovať, že hlavné mesto napádaným VZN na základe výslovného splnomocnenia príslušného zákona upravujúceho miestne dane ustanovilo za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva aj stanovišťa taxislužby, čím využilo zmocnenie dané mu ústavou a zákonom a zároveň uvedeným predmetom zdanenia neporušilo úmysel zákonodarcu vyjadrený účelom dane za osobitné užívanie verejného priestranstva vyplývajúceho z ustanovenia § 30 ods. 1 až ods. 3 zákon o miestnych daniach argumentujúc ďalej, že stanovište taxi služby sa svojím účelom a charakterom poskytovanej služby nijako nevymyká od príkladov osobitného užívania verejného priestranstva, ktoré zákonodarca uviedol v § 30 ods. 3 citovaného zákona za účelom ozrejmenia predmetu zdanenia, čo „sa rozumie osobitným užívaním verejného priestranstva“.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a zamietol ju dodajúc, že žalovaný sa v rámci žalobou napadnutého odvolacieho správneho konania riadne vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne a svoje rozhodnutie odôvodnil racionálnym výkladom relevantných právnych predpisov, pričom tento výklad nebol ani v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky vynesenej v súvislosti s aplikáciou právomocí obce pri prenesenom výkone štátnej správy na úseku správy miestnych daní.

Nad rámec záverom poukázal na skutočnosť, že v obdobnej veci bolo vydané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/48/2011 z 28. júna 2012, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/39/2011-28 z 1. júna 2011 o zamietnutí žaloby potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že podľa § 250k ods. 1 OSP neúspešnej žalobkyňi uplatnené právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ OSP, domáhajúc sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie jej žalobnému petitu a zruší napádané rozhodnutia žalovanej a správcu dane. Žalobkyňa krajskému súdu vytýka nesprávne právne a skutkové posúdenie prejednávanej veci.

Žalobkyňa namieta neexistenciu právneho základu na uloženie jej spornej daňovej povinnosti, nakoľko podľa jej názoru vyššie uvedené VZN č. 11/2007 v časti určenia osobitného spôsobu užívania verejného priestranstva a miestnej dane za užívanie verejného priestranstva, t. j. za osobitné užívanie verejného priestranstva (§ 3 ods. 1 písm. l/ citovaného VZN) bolo Hlavným mestom Slovenskej republiky Bratislavou (ďalej len „hlavné mesto“) vydané v rozpore so zákonom o miestnych daniach, nad rámec splnomocňujúceho ustanovenia § 36 zákona o miestnych daniach ako i v rozpore s ustanovením článku 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa žalobkyne bolo zákonom č. 538/2007 Z. z. s účinnosťou od 30. novembra 2007 zo zákona o miestnych daniach vypustené dočasné parkovanie motorového vozidla, pričom cítuje zo znenia dôvodovej správy k predmetnej zmene zákona „krátkodobé parkovanie vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva nemožno zahrnúť do kategórie tejto miestnej dane, pretože nespĺňa základné znaky dane za užívanie verejného priestranstva. Pre krátkosť doby parkovania (v hodinách) nie sú vytvorené predpoklady na to, aby obec mohla daňové konanie a túto daň vyrubiť a následne aj vymáhať“. Žalobkyňa na podporu svojho tvrdenia poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 1/2000 z 25. mája 2000.

Žalobkyňa argumentuje článkami 2 ods. 3, 59 ods. 2, 68 a 71 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“), ustanovením § 1a zákona č. 377/1990 Zb. v znení neskorších predpisov o Hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislavy definujúcim predmet právnej úpravy a základnú úlohu hlavného mesta a § 6a ods. 2 písm. d/ citovaného zákona upravujúcom úlohy hlavného mesta na úseku údržby, zjazdnosti

a schodnosti miestnych komunikácií 1. a 2. triedy a verejných priestranstiev nezverených do správy mestskej časti, ďalej žalobkyňa cituje § 4 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov definujúci samosprávny charakter obce, § 18a zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov (upravené oprávnenie obce vymedziť časť verejnej pozemnej komunikácie ako stanovišťa vozidiel taxi služby a vyznačiť tento priestor dopravnou značnou), § 23 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravujúci zastavenie a státie vodiča vozidla, § 3 vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 363/1996 Z. z. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave v platnom znení upravujúci podrobnosti obsahu prepravného poriadku taxi služby. Z vyššie uvádzaných ustanovení ústavy, zákonov a vyhlášky žalobkyňa odvodila právny záver, že obci chýba zákonné zmocnenie na to, aby podzákonnou normou, t. j. všeobecne záväzným nariadením (žalobkyňa má na mysli VZN č. 11/2007 vydané hlavným mestom), obmedzovala zastavenie a státie motorových vozidiel nad zákonný rámec, pričom nie je možné zastavenie a státie motorových vozidiel podmieňovať splnením platobnej povinnosti, i keď je označená ako „daňová“.

Podľa žalobkyne jej užívaním verejného priestranstva, t. j. stanovišťa taxi služby, boli reálne naplnené znaky bežného užívania verejnej komunikácie na zastavenie (dočasné parkovanie), čo vylučuje možnosť, aby hlavné mesto vo veci konalo a za zastavenie a státie (dočasné parkovanie) motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva vyberalo daňové úhrady. Taktiež žalobkyňa považuje za absurdné, aby bolo daňové konanie vedené výlučne len voči žalobkyni, keď predmetné státie bolo užívané aj tretími subjektmi, vo vzťahu ku ktorým neexistuje žiaden zmluvný či iný záväzkový vzťah so žalobcom.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil. Žalovaný zotrváva na právnom názore, že hlavné mesto v súlade s obsahom splnomocňujúceho ustanovenia § 36 zákona o miestnych daniach všeobecne záväzným nariadením č. 11/2007 okrem iného ustanovením § 3 ods. 1 písm. l/ za osobitné užívanie verejného priestranstva určilo aj „stanovište taxislužby“. Z uvedeného dôvodu a v spojení s oznámením žalobkyne o vzniku, zmene a zániku daňovej povinnosti za užívanie verejného priestranstva na obdobie od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010 bola sporná daňová povinnosť žalovanej uložená v súlade s § 30 zákona o miestnych daniach.

Žalovaný sa nestotožňuje s právnym názorom žalobkyne ohľadne bežného užívania verejnej komunikácie (stanovišťa taxi služby) na zastavenie a státie (dočasné parkovanie) žalobkyňou, nakoľko na vyhradenom mieste môžu parkovať iba vozidlá tej taxislužby, pre ktorú je stanovište vyhradené a je len na nej, v akom rozsahu tieto svoje práva využíva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne proti rozsudku krajského súdu priznať úspech nie je možné.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 59 ods. 1 ústavy dane a poplatky sú štátne a miestne.

Podľa čl. 59 ods. 2 ústavy dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa čl. 68 ods. 1 ústavy vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Podľa čl. 71 ods. 1 ústavy na obec a vyšší územný celok možno zákonom preniesť výkon určených úloh miestnej štátnej správy. Náklady takto preneseného výkonu štátnej správy uhrádza štát.

Podľa čl. 71 ods. 2 ústavy pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia. Výkon štátnej správy prenesený na obec alebo na vyšší územný celok zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o správe daní v daňovom konaní sa postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a ostatných osôb zúčastnených v daňovom konaní.

Podľa § 2 ods. 3 zákona o správe daní správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

Podľa § 2 ods. 6 zákona o správe daní pri uplatňovaní daňových predpisov v daňovom konaní sa berie do úvahy vždy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre určenie alebo vybratie dane.

Podľa § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady účinného do 28. februára 2011 (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) miestnou daňou, ktorú môže ukladať obec, je daň za užívanie verejného priestranstva.

Podľa § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach predmetom dane za užívanie verejného priestranstva je osobitné užívanie verejného priestranstva.

Podľa § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach účinného do 30. novembra 2007 predmetom dane za užívanie verejného priestranstva je osobitné užívanie verejného priestranstva a dočasné parkovanie motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o miestnych daniach verejným priestranstvom na účely tohto zákona sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Verejným priestranstvom na účely tohto zákona nie sú pozemky, ktoré obec prenajala podľa osobitného zákona (odkaz pod čiarou uvádza Občiansky zákonník a Obchodný zákonník).

Podľa § 30 ods. 3 zákona o miestnych daniach osobitným užívaním verejného priestranstva sa rozumie umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb, umiestnenie stavebného zariadenia, predajného zariadenia, zariadenia cirkusu, zariadenia lunaparku a iných atrakcií, umiestnenie skládky, trvalé parkovanie vozidla mimo stráženého parkoviska a podobne.

Podľa § 31 zákona o miestnych daniach daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá verejné priestranstvo užíva.

Podľa § 34a ods. 1 zákona o miestnych daniach daňovník je povinný oznámiť svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva správcovi dane najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti.

Podľa § 36 zákona o miestnych daniach (nazvaný „Splnomocňovacie ustanovenie“) obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením podrobnosti k § 30 až 34a, najmä sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií, miesta, ktoré sú verejnými priestranstvami, osobitné spôsoby ich užívania, podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti, spôsoby vyberania dane, prípadné oslobodenia od tejto dane alebo zníženia dane, splátky dane a lehotu splatnosti splátok dane.

Podľa § 3 ods. 1 písm. l/ Všeobecne záväzného nariadenia Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/2007 o dani za užívanie verejného priestranstva v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 5/2010, ďalej len „VZN“) osobitným spôsobom užívania verejného priestranstva sa rozumie užívanie verejného priestranstva určeného hlavným mestom ako stanovište vozidiel taxi služby.

Podľa § 3 ods. 2 VZN verejné priestranstvo sa môže osobitne užívať len na základe povolenia vydaného hlavným mestom alebo inými orgánmi podľa osobitných predpisov.

Podľa bodu 34 zákona č. 538/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 30. novembra 2007 sa v § 30 ods. 1 vypúšťajú slová „a dočasné parkovanie motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva“.

Podľa dôvodovej správy predkladateľa vyššie uvedenej zmeny zákona k bodom 34 až 36 „Predmetnými ustanoveniami sa vypúšťa z predmetu dane dočasné parkovanie motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva, nakoľko túto daň so zreteľom na „dočasnosť“ nemožno v praxi vyberať ani spravovať. Spravidla pri dočasnom parkovaní vozidla daňovník a správca dane nemajú príležitosť sa stretnúť a tak nie je vytvorený priestor na začatie daňového konania. Ako prax ukázala, ustanovenia platného zákona sa obchádzajú a platby za dočasné parkovanie vozidla vyberajú rôzne spoločnosti (fyzické osoby, právnické osoby) a nie obec, čo je v rozpore so zákonom a takúto platbu nemožno potom ani zaradiť do systému daní. Preto by sa malo „parkovné“ za dočasné parkovanie vozidla ponechať v kategórii ceny za službu tak, ako sa to aj v praxi v súčasnosti realizuje. V záujme zamedzenia dvojakému zdaneniu užívania verejného priestranstva sa dopĺňa ustanovenie v tom smere, že sa za pozemky prenajaté obcami popri nájomnom už nevyberá daň za užívanie verejného priestranstva.“

Odvolaciemu súdu z obsahu administratívneho a súdneho spisu vyplýva, že zistenie skutkového stavu nie je medzi stranami sporné.

Žalobkyňa užívanie predmetného verejného miesta na území hlavného mesta, vyhradeného stanovišťa pre účely ňou prevádzkovej taxi služby, nepopiera, ako to i vyplýva z jej oznámenia o vzniku, zmene a zániku daňovej povinnosti za užívanie verejného priestranstva na obdobie od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010, ktorým si splnila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 34a ods. 1 zákona o miestnych daniach. Za rozporné s princípmi výkonu prenesenej štátnej správy obcou žalobkyňa považuje vyberanie miestnej dane za takýto osobitný spôsob užívania verejného priestranstva obce, a to z dôvodu absencie výslovného zákonného splnomocnenia na zavedenie spornej miestnej dane všeobecne záväzným nariadením obce.

Odvolací súd sa s vyššie uvádzanou argumentáciou žalobkyne nestotožňuje.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že práve z vyššie citovaných ustanovení článkov Ústavy Slovenskej republiky (čl. 59 ods. 1 a 2, čl. 68 ods. 1 a čl. 71 ods. 2 ústavy) ako i z ustanovení zákona o miestnych daniach (§ 2 ods. 1 písm. c/, § 30 ods. 1 až 3 a § 36 citovaného zákona) pre obce vyplýva výslovné ústavné a zákonné zmocnenie na realizáciu normotvornej právomoci obce v súvislosti so správou

miestnych daní.

Neobstoí argumentácia žalobkyne ohľadne vypustenia dočasného parkovania motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva z definície predmetu dane podľa § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach s účinnosťou od 1. decembra 2007, nakoľko predmetom dane i pred uvedenou zmenou zákona bolo osobitné užívanie verejného priestranstva, ktoré ako predmet zdanenia zostalo naďalej v zákone o miestnych daniach, a to i so zákonným splnomocnením vyplývajúcim z ustanovenia § 36 citovaného zákona dávajúcim obci právomoc všeobecne záväzným nariadením ustanoviť okrem iného osobitné spôsoby užívania verejných priestranstiev za účelom definovania predmetu zdanenia, tak ako to bolo upravené i pred účinnosťou zákona č. 538/2007 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon o miestnych daniach.

V tejto súvislosti odvolaciemu súdu z obsahu vyššie citovanej dôvodovej správy k zákonnej zmene § 30 ods. 1 zákona o miestnych daniach vyplýva výklad a filozofia zákonnej zmeny a samotnej úpravy sporného predmetu zdanenia, a síce, že nemožno zamieňať a stotožňovať vyššie uvádzané spôsoby užívania verejného priestranstva, ktoré zákonodarca, ako vidno z legislatívnych zmien, odlišuje v závislosti od spôsobu a účelu ich užívania. Je zrejmé, že prípad dočasného parkovania motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva je potrebné vykladať ako dočasné parkovanie, prípadne zastavenie a státie motorového vozidla dopravným označením povoleným účastníkom cestnej premávky, avšak ktorý nie je vopred individuálne určený. Ako zo zákonnej úpravy vyplýva, v týchto prípadoch obec z dôvodu zamedzenia dvojitému zdaneniu nemôže vyberať aj tzv. parkovné a súčasne aj daň za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva. Z uvedeného dôvodu, ak obec prenajme tretej osobe verejné priestranstvo za účelom zriadenia a prevádzkovania parkoviska pre motorové vozidlá, nemôže od dočasne tam parkujúcich vodičov motorových vozidiel požadovať zaplatenie dane za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva, nakoľko zmluvný vzťah na plnenie za poskytnutie predmetnej služby vznikne medzi parkujúcim vodičom a prevádzkovateľom parkoviska, pričom vodič dočasne parkujúceho motorového vozidla nespĺňa znaky daňového subjektu dane za osobitné užívanie verejného priestranstva.

Skutočnosť vyhradenia verejného priestranstva na jeho osobitné užívanie individuálne určenou osobou s určením účelu užívania v zmysle zákona o miestnych daniach a v zmysle osobitnej úpravy vyplývajúcej zo všeobecne záväzného nariadenia obce, možno považovať za moment začatia osobitného užívania verejného priestranstva podľa § 34 zákona o miestnych daniach a teda vznik daňovej povinnosti. Z demonštratívneho výpočtu spôsobov osobitného užívania verejného priestranstva uvedeného v § 30 ods. 3 zákona o miestnych daniach a zo zákonného splnomocnenia stanoviť všeobecne záväzným nariadením obce osobitné spôsoby užívania verejného priestranstva vyplývajúceho z § 36 citovaného zákona, je zrejmé, že zákonodarca sledoval spôsob ako zvýšiť inkaso do obecných rozpočtov zdanením užívania verejného priestranstva obce právnickými a fyzickými osobami, ktoré v súvislosti s realizáciou účelu svojej podnikateľskej a obdobnej činnosti užívaním verejného priestranstva obce dosahujú, resp. majú za cieľ, dosahovať zisk.

Nemožno akceptovať námietku žalobkyne, že pre ňu vyhradené stanovište taxi služby užívajú aj iné tretie osoby, ktoré na to nemajú oprávnenie. Je na žalobkyni, aby sa zákonnými prostriedkami domáhala u príslušných orgánov hlavného mesta pokojného užívania pre ňu vyhradeného verejného priestranstva. Je nepochybné, že žalobkyňa mala oprávnenie na užívanie vyhradeného stanovišťa taxislužby počas celého roka 2010, v ktorúkoľvek hodinu, pričom z podstaty výkonu jej zárobkovej činnosti a charakteru ňou poskytovanej služby zákazníkom vyplýva, že na stanovišti nemôže stáť nepretržite, avšak má právo byť k dispozícii zákazníkom na uvedenom mieste kedykoľvek, a to bez toho, aby bola povinná platiť aj tzv. parkovné.

Dôvodenie žalobkyne nepodporuje ani nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 1/2000 z 25. mája 2000, nakoľko v danom prípade ústavný súd, zjednodušene uvedené, konštatoval prekročenie normotvornej právomoci mestom v súvislosti s vydaním všeobecne záväzného nariadenia určujúceho vyberanie platieb, resp. poplatkov za státie a parkovanie na miestnych

komunikáciách vo vymedzenej zóne mesta. Z merita veci je zrejmé, že sa nejedná o totožný, resp. obdobný prípad aplikovateľný na prípad prejednávaný odvolacím súdom v tejto veci. Ústavný súd konštatoval, že „obec môže zaviesť iba tie miestne poplatky, ktoré sú výslovne uvedené v zákone o miestnych poplatkoch. Pri ich zavádzaní musí vo všeobecne záväznom nariadení uviesť zákonom o miestnych poplatkoch stanovený názov miestneho poplatku, dôsledne rešpektovať zákonné rámce vrátane stanovenia výšky poplatku.“, ako i „Podstatné časti cieľov VZN o podmienkach státia mohlo mesto Trnava dosiahnuť zákonnými prostriedkami, zavedením miestnych poplatkov za užívanie verejného priestranstva a za vjazd motorových vozidiel do historickej časti mesta, ako aj poskytovaním možností stráženého parkovania.“.

V spojení s uvedeným právnym názorom ústavného súdu a v kontexte s vyššie citovanými ustanoveniami ústavy, zákona o miestnych daniach a namietaným obsahom VZN č. 11/2007, možno len konštatovať, že hlavné mesto napádaným VZN na základe výslovného splnomocnenia príslušného zákona upravujúceho miestne dane ustanovilo za osobitný spôsob užívania verejného priestranstva aj stanovištia taxislužby, čím využilo zmocnenie dané mu ústavou a zákonom a zároveň uvedeným predmetom zdanenia neporušilo úmysel zákonodarcu vyjadrený účelom dane za osobitné užívanie verejného priestranstva vyplývajúceho z ustanovenia § 30 ods. 1 až ods. 3 zákona o miestnych daniach. Stanovište taxi služby sa svojim účelom a charakterom poskytovanej služby nijako nevymyká od príkladov osobitného užívania verejného priestranstva, ktoré zákonodarca uviedol v § 30 ods. 3 citovaného zákona za účelom ozrejmienia predmetu zdanenia, čo „sa rozumie osobitným užívaním verejného priestranstva“.

Možno sa stotožniť s právnym názorom krajského súdu, že žaloba nebola dôvodná, nakoľko žalovaný sa v rámci žalobou napadnutého odvolacieho správneho konania riadne vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne a svoje rozhodnutie odôvodnil racionálnym výkladom relevantných právnych predpisov, pričom tento výklad bol ani v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky vynesenej v súvislosti s aplikáciou právomocí obce pri prenesenom výkone štátnej správy na úseku správy miestnych daní.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 250k ods. 1 OSP, keď žalobcovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov konania nepriznal a žalovanému v takomto konaní nárok na náhradu trov zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.